

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 50

14. prosince 2008

Cena: 6 Kč

CÍRKEVNÍ ZASTUPITELSTVO ZASEDALO TENTOKRÁT V BRNĚ

Jednání církevního zastupitelstva předcházelo 95. zasedání ústřední rady, které se konalo 5. prosince v Brně. Pobožností na text Ř 13,11 (písně 203 a 209) zahájil zástupce plzeňské diecéze bratr Karel Denk. Bratr patriarcha Tomáš Butta pak v modlitbě poděkoval za život a dílo sestry farářky Mgr. Ireny Standerové, kterou Pán povolal 14. listopadu.

V ideovém referátu ústřední rada mj. schválila termín celocírkevních bohoslužeb k 89. výročí vzniku naší církve. Bohoslužby se budou konat 11. ledna 2009 v 15 h v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Bohoslužbu povede biskupský sbor, kázáním poslouží pražský biskup ThDr. David Tonzar.

Ústřední rada rovněž projednala návrh statutu Husitské teologické fakulty UK a doporučila ho církevnímu zastupitelstvu ke schválení.

V referátu vzdělávání, který vedl slovenský biskup ThDr. Jan Hradil, byl mj. projednán návrh smlouvy o pronájmu koleje v Roháčově ulici v Praze a po obsáhlé diskusi bylo odhlasováno, že ústřední rada doporučí církevnímu zastupitelstvu, aby podmínečně smlouvu schválilo s tím, že bude soudním znalcem zjištěn současný stavebně technický stav budovy a budou vyčísleny náklady na opravy a údržbu. Konečné rozhodnutí církevní zastupitelstvo deleguje na ústřední radu.

V organizačně právním referátu ústřední rada mj. vzala na vědomí sloučení náboženské obce Bílá Třeemešná s náboženskou obcí Dvůr Králové nad Labem.

Ve finančním referátu, který vedl finanční zpravodaj Mgr. Radek Zapletal, ústřední rada mj. souhlasila s uspořádáním setkání křesťanské mládeže ve dnech 7. - 9. srpna 2009 na Krakovci a náklady do výše

15000 Kč uhradí z rozpočtu ústředí. V ekumenicko-zahraničním referátu, který vedl brněnský biskup ThDr. Petr Šandera, ústřední rada mj. přijala návrh konkrétních ekumenických cílů a strategii ekumenické praxe naší církve pro rok 2009, kterou doporučila církevnímu zastupitelstvu.

V tiskovém a kulturním referátu, který vedla olomoucká biskupka Mgr. Jana Šilerová, byly mj. rozděleny termíny rozhlasových bohoslužeb (4. ledna - Brno-Botanická, 6. července - Betlémská kaple, 5. dubna - pražská diecéze, 11. října - olomoucká diecéze a 24. prosince - královéhradecká diecéze).

V referátu liturgický, pastorační a svátostný život církve, který vedl královéhradecký biskup Štěpán Klásek, ústřední rada mj. schválila uspořádání konference „Rodina v řádu práva a mravu“ a uložila naukovému odboru úřadu ústřední rady, aby dopracoval programové a personální náležitosti návrhu do konce ledna 2009.

V referátu specifických služeb, který vedl pražský biskup ThDr. David Tonzar, ústřední rada projednala návrh na zřízení misie v Keni a doporučila církevnímu zastupitelstvu pověřit duchovní správou v Keni pražského biskupa.

V referátu o sněmovní práci, který vedl plzeňský biskup Mgr. Michael Moc, uložila ústřední rada naukovému odboru úřadu ústřední rady, aby neprodleně zpracoval ideovou náplň vikariátních konferencí na rok 2009.

Církevní zastupitelstvo se sešlo 6. prosince rovněž v Brně ve školicím středisku na Lipové. Jednání zahájil krátkou pobožností na text Iz 64,3-7a písní 208 bratr patriarcha.

Při zahájení bylo přítomno 30 ze 47 delegátů s hlasovacím právem (4

Dokončení na str. 3

PŘÍBĚHEM PROTI ZAPOMNĚNÍ

V neděli 14. prosince uplyne přesně 66 let ode dne, kdy Hořice z důvodu rasové perzekuce opustilo sedm desítek našich spoluobyvatel židovského vyznání. Již od poloviny roku 1940 byli internováni v tzv. ghettu v Hirschově vile v Karlově ulici a před Vánoci r. 1942 přišel příkaz k jejich odsunu. Dodnes mezi námi žijí pamětníci, kteří se pamatují na smutný průvod kráčeji po náměstí a Husovou ulicí k hořickému nádraží, odkud byli Židé vlakem dopraveni do Hradce Králové a odtud o tři dny později do Terezína. Ten se pro mnohé staré a slabé jedince stal konečnou stanicí,

pro ostatní to byl o něco později likvidační koncentrační tábor Osvětim. Přežilo jen několik.

V loňském roce jsme si poprvé připomněli toto smutné výročí pietním setkáním v bývalé synagoze, kdy jsme společně četli jména obětí a za každou zapálili svíčku – světlo proti zapomnění. Letos bychom si toto výročí chtěli znovu připomenout, tentokrát ale trochu jinak. Letošní setkání jsme nazvali "Příběhem proti zapomnění" a chtěli bychom při něm připomenout příběh člověka – oblíbeného a váženého hořického lékaře židovského vyznání MUDr. Jaroslava Kaufmana a zamyslet se nad tím, jak jeho život znamenala válka. Doktor Kaufman (1891-1969) přichází do Hořic po první světové válce jako mladý lékař, zřizuje si svou praxi a záhy se stává velmi váženým a oblíbeným nejen díky své profesi, ale i své milé, společenské a obětavé povaze. Ve 30. letech stál v Hořicích u zrodu jezdeckého a motoristického sportu a jeho podpora nebyla jen morální, ale i finanční. Zatčen byl již 1. září 1939, v den vypuknutí války, spolu s dalšími rukojmími českého národa. V týž den spolu s ním odešlo z Hořic i dalších třináct představitelů veřejného života, mimo jiných i JUDr. Rudolf Brunner, poslední starosta hořické židovské obce. Následovala Kaufmanova pout' po nacistických věznicích a koncentračních táborech, až se počátkem roku 1942 dostává do Sachsenhausenu, kde se nejen tajně setkával s partou vězňů z Hořic, ale posléze byl přidělen jako lékař do penězokazecské dílny, což mu pravděpodobně zachránilo život. V této přísně utajené dílně pracovala sku-

pina vybraných vězňů na výrobě falešných dokladů, anglických liber a amerických dolarů, které měly Němcům pomoci k vítězství ve válce, jak o tom vypráví oskarový film *Židlová dílna*, který jsme měli možnost vidět v Hořicích v září v rámci filmového festivalu. Film vznikl na motivy stejnojmenné knihy Adolfa Burgera, jednoho z posledních žijících vězňů této dílny, a autor v ní zaznamenal nejen své vzpomínky na život v lágru, ale i na své spoluvězně. MUDr. Kaufman válku přežil a vrátil se do Hořic, kde však našel prázdný dům. Jeho manželka Emilie, syn Jan a dcera Marie válku nepřežili.

O tom všem a samozřejmě také o dalších osudech MUDr. Kaufmana si budeme vyprávět na pietním setkání, které se uskuteční v sobotu 13. prosince od 14 h v bývalé synagoze. Průvodcem po životě Jaroslava Kaufmana se nám stane Milan Ertl, student hořického gymnázia a autor zdařilé práce věnované této pozoruhodné hořické osobnosti. Přečteme si také některé dokumenty a věříme a přáli bychom si, aby při pietním setkání zazněly vzpomínky vás, kteří si MUDr. Kaufmana osobně pamatujete. Prosíme, překonejte ostych a pomozte doplnit kamínky vzpomínek do mozaiky jeho příběhu, aby paměť zůstala zachována. Ačkoliv je předvánoční nabídka programů víc než bohatá a doma spousta práce, věříme, že si s námi přijdete připomenout Jaroslava Kaufmana, lékaře a člověka, a spolu s ním i další příslušníky jeho národa, jimž nebylo dopřáno přežít.

**Oldřiška Tomíčková,
Městské muzeum**

NE KAŽDÝ PORTRÉT CÍRKVE JE POVEDENÝ

V posledním čase se někteří věrní a pozorní členové Církve československé husitské, kteří jsou zvyklí pracovat s elektronickými médii, podivili až rozhořčili nad některými pasážemi článku o jejich církvi v tzv. Wikipedii. (Viz www.wikipedia.cz/zadat_CESH.) Tato "otevřená encyklopedie" je celosvětový pokus o spíše popularizující slovník, kam může každý přispět svým dílem. Na rozdíl od klasických encyklopedických prací se zde většinou nemusí uvádět jména autorů, necitují se prameny a články neprocházejí nějakou vědecky přísnou redakcí. A tak se snadno může stát, že tam uveřejněné věci vzbudí pochybnosti nebo až nevoli.

Z tohoto hlediska, myslím si, není však důvod "vycházet do ulic". A to tím spíše, že k tématu Církve československé husitské nacházíme na internetu množství, možná až záplavu

příspěvků. O jejich opodstatněnosti, úrovni či spolehlivosti můžeme zásadně říct, že jsou tu více, onde méně výstižné, přejné, zdařilé, důvěryhodné...

Ke zmíněné informativní studii asi povíme, že se v ní vyskytuje několik faulů jak vůči historiografickým a stylistickým zásadám, tak vůči této církvi. Její úvodní část je provedena solidně. Budí dojem, že je formulována odborným pracovníkem z této církve samotné, respektive že se opírá o údaje z jejich oficiálních či polooficiálních dokumentů. Snad jen závěrečné konstatování o tzv. pravoslavném křídle je tu jednak zbytečné, jednak odbyté. (Vyvolává kritickou otázku, co sděluje výraz "silné" a zda bylo "potlačeno", nebo si samo našlo jiné své historické řečiště, do něhož nutně vplynulo.)

Následná část se vyjadřuje k dějinným

osudům této církve po 2. světové válce. Nemohla pominout podivnou a ekleziologicky sotva zdůvodnitelnou příhodu s ustavením tzv. národní správy Církve československé; ale formulačně tu věc odbyla. Téže úrovně je následné konstatování, že od r. 1945 "se značná část duchovenstva církve začíná orientovat na politiku KSČ". Jak značná? A jak se orientovala ta "zbývající"? (Nemluvě již o chybějící zmínce, jak se orientovaly její laické orgány a členstvo, které je pro neklerikální církev významným faktorem.) Už asi vůbec není k pochopení zmínka o přebírání opuštěných kostelů a budov po Německé evangelické církvi v pohraničí. Co se mělo s nimi dělat, měly se snad raději zbořit, dát do správy armádě či jezdeckům? Co by z nich dnes asi tak zbylo?

Ne všichni čtenáři budou asi ochotni

Dokončení na str. 3

NE KAŽDÝ PORTRÉT CÍRKVE JE POVEDENÝ

Dokončení ze str. 1
pokládat zmíněné a další důrazy a formulace v této studii jen za nepřesnosti, nešikovnosti. Ptají se na základní přístup autora k té církvi samé. Tak tomu konečně je u množství dalších soudobých projevů, tištěných ve vlastních publikacích.

Řekněme, že tato studie oprávněně připomíná trapnou okolnost, která bolí pamětníky a může iritovat i další duchovské generace. Totiž tu, že do služeb represivního institutu tzv. Státního úřadu pro věci církevní se po r. 1948 dali najmout i dva její bývalí kněží, pražský farář PhDr. František Hub a farář Vladimír Ekart z Olomoucka. Na podobnou zmínku se nelze zlobit. Ale např. o kousek výše se čtenář setká se stylistickou perlou, která jej asi otráví a může ji případně mít až za zlomyslnost. Je to větička, že právě z této církve pochází na počátku padesátých let "okolo 90 % všech duchovních, jež jsou členy KSČ". Co je to za údaj? Kolik jich tedy vlastně

bylo v ostatních církvích a kolik konkrétně v této? A čtenář se zeptá: Když jde o padesátá léta, zapomněl autor čirou náhodou na ty z druhé strany, tj. na duchovní uvězněné, šikanované, popř. zbavené státního souhlasu k činnostem?

O závěru této práce se lidově poví, že je odfláknutý. Je věnován vstupu ČČSH do 21. století a přitom se tu neobjevuje nic jiného než dva smutné příběhy biskupského selhání, klasické to příklady z našeho bulváru a vulgarizovaných médií. Nic jiného se neudálo, nikam se nesměruje?

Možná je to rozčarování a vzrušení nad tímto encyklopedickým příspěvkem až přílišné. Naznačuje však opodstatněnou obavu členů Církve československé husitské, zda mezi jejími duchovními a teology je víc těch, kteří v horlivé službě "něco" přináší pro ni, nežli těch, kteří se jí dostatečně nevěnují nebo kteří mají především "něco" proti ní. Vztah k vlastní církvi se může stát nejslabším článkem naše-

ho VĚŘÍM, našeho kředa, a to v pořádku určitě není. Církev se tedy bude muset bohoslovecky, pastýřsky i případně kázeňsky zabývat skutečností, že si v tak malé církvi příliš mnoho jejích bohoslovců, pracovníků a zaměstnanců vybírá církev zástupně za své osobní myšlenkové, případně mravní a pracovní problémy jako teč svých osobních pochybností. Kritiků, provokatérů až i škůdců (jak by řekl Komenský či Jan Blahoslav) se tu vyskytuje dost – od těkajících začátečníků až po životem zklamané předdůchodce a důchodce (platí i o ženských služebnicích).

To je však v zásadě problém samostatný, komplexnější. Základní téma sledovaného příspěvku ve Wikipedii nás vede k vybitnutí pohledět, jak vypadají ty desítky (nebo už stovky?) zanedbaných či nevyužitých webů našich vlastních církevních institucí a náboženských obcí (případně náš zanedbaný tisk všeobecně).

Milan Salajka

Před 40 lety zemřel Max Brod

Všestranná osobnost literáta, filosofa, hudebního kritika, skladatele i hudebníka Maxe Broda je pevně spjata s pražským meziválečným kulturním prostředím, v němž vedle sebe koexistovaly česká, německá a židovská kultura a vytvářely ono podnětné prostředí, díky němuž Brod nazval Prahu městem polemickým. Brodův význam není uložen jen v rozsáhlé řadě jeho literárních děl, ale také v neúnavné činnosti organizační a propagátorské, díky níž práh českého prostředí záhy překročila díla F. Werfela stejně jako L. Janáčka a J. Haška, a ovšem především Brodova blízkého a osudového přítele F. Kafky.

Brod se narodil ve staré žamožné pražské židovské rodině - jeho otec byl zástupcem bankovního ředitele. Od dětství trpěl chorobou páteře, takže úzkostlivá pozornost jeho matky se nemohla neodrazit na Brodově senzitivně vypjatém charakteru i díle. Po maturitě na německém gymnáziu ve Štěpánské ulici (1902) studoval na právnické fakultě, kde se již seznámil s o rok starším F. Kafkou. Brod kolem sebe soustředil několik židovsko-německých intelektuálů, Brodem nazvaných Pražský kruh, (kromě Kafky to byl Felix Weltsch, Oskar Baum a Ludwig Winder), scházejících se především v kavárně Arco v Hyberské ulici, kam ovšem zacházel i F. Werfel a E. E. Kisch - vídeňský satirik Karl Kraus tamější ovzduší aforisticky perzifloval: ...es werflit und brodet / und kafket und kischt... Po ukončení studií (1907) Brod pracoval v nemilovaném zaměstnání úředníka a s velkou úlevou roku 1924 nastoupil jako divadelní a hudební kritik do listu Prager Tagblatt. Po vzniku ČSR založil Národní židovskou radu.

Již před 1. světovou válkou se Brod začal intenzivně zajímat o otázku sionismu, o možnost vybudování vlastního židovského státu v Palestině. V německém jazyce vychovaný, ale v českém živlu žijící Brod (vztah k těmto národům definoval jako Distanzliebe, tedy láska s odstupem) našel v sionismu odpověď na spleť problémů své sebedefinice. Brod také nepřestal Kafkovo dílo, jež mu ostatně autor před svou smrtí svěřil ke zničení, interpretovat jako Kafkovu cestu k židovství. Své úvahy o mimořádném osudu a údělu Židů a jejich náboženství vydal v knize Pohanství, křesťanství, židovství (1921).

Brod ve svém bohatém a ne zcela vyrovnaném díle vyzkoušel nejružnější literární žánry a polohy. Jeho romány jsou zasazeny například do oblíbených romanticko-mystických kulis rudolfínské Prahy - to platí hlavně o románu Tychona Brahe cesta k Bohu (1915), o 1. díle trilogie Boj o pravdu, pokračujícím pak knihami Reuben, kniže židovské (1925) a Galilea v zajetí (1948). Stejně častým námětem však jsou i milostné vztahy, takže P. Eisner mohl napsat, že jeho osudovým rysem a téměř náboženským křelem je pohlavní láska. Tou jsou naplněny prózy Česká služka (1909), Franzi, čili láska druhého rádu (1922), Život s bohyní (1924), Žena, po níž toužíme (1927).

Česká kultura musí být Brodovi vděčná za jeho "misijní roli": má nemalou zásluhu na proslavení díla L. Janáčka, o němž německy napsal roku 1923 první monografii, přeložil libreto Její pastorkyně, a tím i otevřel vstup Janáčkovy hudby na evropské jeviště. Stejně tak uvedl do Německa Haškova Švejka, kterého roku 1928 zdramatizoval pro berlínskou inscenaci slavného režiséra Erwina Piscatora. Zájem o českou "věc" projevil i v životopisném románě o Karlu Sabinovi Prodaná nevěsta (1962).

Na počátku roku 1939 musel Brod se svou ženou uprchnout před nacistickou smrtelnou hrozbou nejdříve do Polska a pak do Palestiny, kde se usadil v Tel Avivu. Stal se dramaturgem divadla Habimah a pokračoval v psaní. K letům prožitým v Praze se nepřestal vracet ve svých cenných memoárových dílech: v románě Rebelantské srdce (1957), situovaném do prostředí redakce Prager Tagblattu, kde působil, v povídce Mládí v mlze (1959) a pak v bohatě fotografických vzpomínkových knihách Život plný bojů (1960, česky 1966) a Pražský kruh (1966, česky 1993).

Prahu Brod navštívil ještě jednou a naposled v roce 1964, když česky přednesným projevem otevíral výstavu věnovanou dílu Franze Kafky.

CÍRKEVNÍ ZASTUPITELSTVO ZASEDALO...

Dokončení ze str. 1
byli omluveni) - jednání tedy bylo od začátku usnášeníschopné. Po volbě zapisovatelů (Mgr. Jana Krajčičířková a Mgr. Ladislava Svobodová), ověřovatelů zápisu (Mgr. Iva Pospíšilová, Mgr. Benjamin Mlýnek, RNDr. Ivana Macháčková, Mgr. Jana Menšíková, PhDr. Bohdan Kaňák, Mgr. Barbara Bláhová a ing. Jiří Balajka, DrSc.), sčitatelů hlasů a současně volební komise (Mgr. Dana Konečná, ing. Ladislav Vaněk a PhDr. Bohdan Kaňák), pracovního předsednictva (patriarcha ThDr. Tomáš Butta, Th.D., biskup ThDr. Jan Hradil, Th.D., místopředseda ÚR v ČR Vít Koutný, místopředseda ÚR v SR ing. Jiří Balajka, DrSc., Mgr. Radek Zapletal, ing. Milan Líška, Mgr. Iva Pospíšilová, Mgr. Alena Naimanová, ses. Zdena Šlězová, PhDr. Mgr. Bohdan Kaňák a ThDr. David Tonzar, Th.D.) a dalších orgánů bylo zvoleno stálé předsednictvo církevního zastupitelstva (patriarcha ThDr. Tomáš Butta, Th.D., biskup ThDr. Jan Hradil, Th.D., místopředseda ÚR v ČR Vít Koutný, místopředseda ÚR v SR ing. Jiří Balajka, DrSc., Mgr. Radek Zapletal, ing. Milan Líška, Mgr. Iva Pospíšilová, Mgr. Alena Naimanová, Zdena Šlězová, PhDr. Mgr. Bohdan Kaňák, Miloslav Sapík, Mgr. Michael Štojdl, Radmila Horáková, ThDr. David Tonzar, Th.D., ing. Miroslava Studenovská). Po schválení jednací-

ho řádu a programu byla provedena kontrola usnesení minulého církevního zastupitelstva, kdy se ukázalo, že právní rada dosud neprojednala podání, která k ní došla. Protože předseda právní rady JUDr. Michael Kučera dosud jednání nesvolal, pověřilo církevní zastupitelstvo členku právní rady Mgr. Ivu Pospíšilovou, aby právní radu svolala do konce ledna 2009.

Následovala volba předsedy církevního revizního finančního výboru. Ze dvou kandidátů (Karel Potoček a Jaroslava Otavová) byl v tajné volbě rozdílem 3 hlasů zvolen opět Karel Potoček.

V tajné volbě byl rovněž zvolen spirituálem naší církve pro HTF UK Mgr. Jan Došek.

Obsáhlá diskuse se rozvinula kolem návrhu převzít do majetku ústředí církve rekreační zařízení Betlém, které měla v majetku královéhradecká diecéze. Po několikerém neúspěšném hlasování o jednotlivých návrzích církevní zastupitelstvo nakonec převzetí majetku schválilo.

Ohledně nájemní smlouvy o pronájmu koleje v Roháčově ulici schválilo církevní zastupitelstvo už uvedený návrh ústřední rady.

Návrh celocírkevních bohoslužeb, které se tradičně konají, byl zastupitelstvem rozšířen o bohoslužbu ke dni veteránů 11. listopadu.

Schváleny byly i statuty nově vznik-

lých diaconických středisek v Trutnově a v Roudnici nad Labem.

Církevní příspěvek na rok 2009 byl schválen ve výši 400 Kč.

Po obsáhlé diskusi byla schválena varianta rozpočtu, která počítá s tím, že 250000 Kč bude poskytnuto jako výpomoc pro naši církev na Slovensku.

Církevní zastupitelstvo pak zvolilo členy správní rady HITS (br. prof. Milan Salajka, br. biskup Jan Hradil, a br. biskup David Tonzar) a členy dozorčí rady HITS (ing. M. Studenovská, dr. S. Košíčková a dr. Jandus). Církevní zastupitelstvo schválilo i návrh Statutu HTF UK, podle něhož bude moci církev ovlivnit jmenování děkana i v případě, že nebude knězem naší církve (bude vyžadován souhlas naší biskupské rady).

Zprávy patriarchy, církevních orgánů, diecézních rad apod. byly dodány v písemné podobě a církevní zastupitelstvo je vzalo na vědomí.

Uvedeme některé zajímavosti. Tak např. bratr patriarcha ve své zprávě uvedl, že k 1. 1. 2008 měla naše církev celkem 293 náboženských obcí, z toho 106 administrovaných. Ministerstvo kultury si od nás vyžádalo přehledy počtu duchovních od počátku naší církve do roku 1990. V roce 1932 jsme např. měli 442 duchovních. Nejvyšší počet dosáhl v roce 1953, kdy v církvi působilo 490 duchovních. Nejmenší počet byl v roce 1989 - celkem 241 duchovních. V roce 2000 jsme měli 252 duchovních a v roce 2004 jejich počet činil 374 v souvislosti s přijetím Ústavy, kde jsou uvedeni pastorační asistenti jako nově se rozvíjející služba církve.

V současnosti činí celkový počet duchovních cca 400 úvazků, z toho duchovních kněží a jáhnů je 241 a 185 kazatelů a pastoračních asistentů.

Podle informace ze studijního oddělení v současnosti studuje na HTF UK celkem 138 studentů jednooborovou husitskou teologii. Zprávám z diecézí i zprávě patriarchy se budeme průběžně dále věnovat.

(red)

(red)

